

PŘEDMLUVA

Toto číslo řady *Acta Universitatis Carolinae – Iuridica* je monotematicky zaměřené na vybrané problémy mezinárodněprávní ochrany životního prostředí. Nejde o monografii *stricto sensu*, ale spíše o soubor studií tří autorů, který spojuje jedno závažné téma. Autoři ve svých příspěvcích reflektují skutečnost, že mezinárodní právo životního prostředí se dynamicky rozvíjí. Z jistého pohledu lze dokonce toto odvětví označit za „laboratoř“, kde se rodí a prověřují nové instituty a techniky mezinárodního práva, jakož i metody jeho aplikace a kontroly. Předkládané studie se snaží reagovat na tento proces i výběrem témat.

V úvodní studii P. Šturmy je provedena analýza a utřídění zásad mezinárodního práva životního prostředí, vycházejících z obsahu konkrétních pravidel. Vzhledem k tomu, že počet mezinárodních smluv upravujících environmentální problematiku výrazně roste, tento přístup má usnadnit studentům i dalším zájemcům orientaci v dnes již poněkud nepřehledné materii. Další dvě studie se zabývají již speciálními tématy MPŽP. Nejrozsáhlejší část sborníku představuje stať J. Zástěrové, která zkoumá mezinárodněprávní úpravu kontroly toxických či jinak nebezpečných látek a lidských aktivit potenciálně ohrožujících životní prostředí. Tuto na první pohled různorodou normativitu pojímá jako právní celek, a to včetně otázek implementace a odpovědnostních právních následků. Konečně studie J. Ondřeje na téma ochrana životního prostředí Antarktidy přibližuje tzv. antarktický smluvní systém a na něm založený proces směřující ke komplexní ochraně životního prostředí v tomto prostoru. Studie má význam nejen pro výzkum a výuku mezinárodního práva, ale je využitelná též pro legislativu, s ohledem na připravovaný zákon o Antarktidě. Ve svém souhrnu tak tyto studie představují tři základní přístupy, které jsou používány v soudobé literatuře MPŽP: teoretický (obecná část, principy právní úpravy), transverzální (pravidla upravující určité činnosti mající vliv na životní prostředí) a sektorový (pravidla zakládající režim ochrany pro určité prostory a složky životního prostředí).

Zde předkládané studie jsou prvním ucelenějším výstupem grantového projektu, který autoři řešili s podporou Grantové agentury ČR (grant č. 407/01/1421 „Ochrana životního prostředí v mezinárodním právu“).